

Naar links buigen of naar rechts?

De toekomst van het CDA volgens de CDA-kiezer

Samenvatting en persbericht

Dient het CDA zich meer of juist minder te richten op kiezers met een christelijke levensbeschouwing? En dient het CDA in de toekomst een meer linkse dan wel meer rechtse koers te volgen op economische onderwerpen en onderwerpen die te maken hebben met veiligheid en integratie? Is het verstandig om de toegenomen euro sceptische houding te bestendigen, of dient het CDA een meer pro-Europese houding aan te nemen, zoals kenmerkend voor de partij tot in de jaren negentig?

In de verkiezingsenquête van I&O Research (gehouden in oktober jl.) zijn respondenten die hebben aangegeven CDA te hebben gestemd of dit hebben overwogen, gevraagd in hoeverre zij de bovengenoemde eventuele koersveranderingen wenselijk vinden. Op geen van de onderzochte onderwerpen is er een duidelijke meerderheid voor een specifieke koerswijziging. Onder de aanhangers die een koerswijziging willen, is bij drie van de vier onderzochte onderwerpen wel een bepaalde gewenste richting dominant.

Het onderzoek toont aan dat meer CDA-sympathisanten voorstander zijn van een rechts/conservatievere koers dan van een linksere koers. Het CDA zal daarom bij een links/seculiere koerswijziging op korte termijn een groter deel van haar potentiële achterban verliezen dan bij een rechts/conservatieve koerswijziging.

Onderzoeksverantwoording

I&O Research heeft in juli en augustus 2012 een grootschalig online verkiezingsonderzoek uitgevoerd onder ruim 7.316 respondenten. Het aantal mensen dat aan de 2^e peiling heeft deelgenomen, bedraagt 4.729. Het onderzoek biedt inzicht actuele standpunten van kiezers en stemvoorkeuren. In de vragenlijst komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- standpunten van kiezers over 18 verkiezingsissues. De issues zijn representatief voor vrijwel alle verkiezingsthema's en komen in de meeste verkiezingsprogramma's terug;
- belangrijke problemen in Nederland. Een lijst van 11 problemen waaruit de respondenten er maximaal 3 belangrijkste konden selecteren;
- coalitievoorkeuren. De wenselijkheid van de zes meest kansrijke en reële coalities;
- stemgedrag 2010 en stemvoorkeur 2012;
- achtergrondkenmerken. Leeftijd, geslacht, postcode, etniciteit, inkomensklasse, opleidingsniveau, religie, hoofdbezigheid.

Het onderzoek is uitgevoerd onder een steekproef van ruim 26.000 respondenten. Het betreft hier geen panelonderzoek, maar een steekproefkader dat is gevormd uit eerdere onderzoeken van I&O Research, met name het Koopstromenonderzoek Randstad 2011 (www.kso2012.nl) en het onderzoek Veiligheidsmonitor (www.veiligheidsmonitor.nl).

Beide grootschalige onderzoeken zijn uitgevoerd op basis van aselechte personen- en huishoudensteekproeven, algemeen erkend als het beste steekproefkader dat beschikbaar is. De respondenten hebben geen financiële vergoedingen gehad voor deelname aan de oorspronkelijke onderzoeken. Ook voor deelname aan dit onderzoek is door de respondenten belangeloos deelgenomen. De onderzoeksresultaten zijn na herweging op leeftijd, geslacht en opleiding representatief voor alle Nederlandse kiesgerechtigden (18 jaar en ouder). Het veldwerk voor het Verkiezingsonderzoek is gestart uitgevoerd in oktober 2012.

I&O Research

I&O Research is een bureau voor beleids- en marktonderzoek, met alle faciliteiten voor telefonisch, schriftelijk, face-to-face en webenquêteren in eigen huis. Daarnaast verzorgen wij lokale en regionale statistieken, bewerkingen en datamining, telefonische, tellingen en diepte-interviews.

I&O Research is lid van de MarktOnderzoekAssociatie (MOA), maakt deel uit van de Research Keurmerk Groep en onderschrijft de internationale ICC/ESOMAR gedragscode voor markt- en sociaal-wetenschappelijk onderzoek. I&O Research is ISO 9001-2008 en ISO 20 252 gecertificeerd.

Naast onderzoek en advies detacheeert I&O Research onderzoekers en adviseurs. I&O Research heeft vestigingen in Enschede, Hoorn en Nieuwegein.

Meer informatie

Dr. Pieter van Wijnen, politicoloog en publicist, tel 06 4304 1532, mail: pietervanwijnen@hotmail.com

Dr. Rob van de Peppel, algemeen directeur I&O Research, tel: 06 5432 6878, mail: r.a.vandepeppel@ioresearch.nl

www.ioresearch.nl.

Naar links buigen of naar rechts?

De toekomst van het CDA volgens de CDA-kiezer

28 Oktober 2012

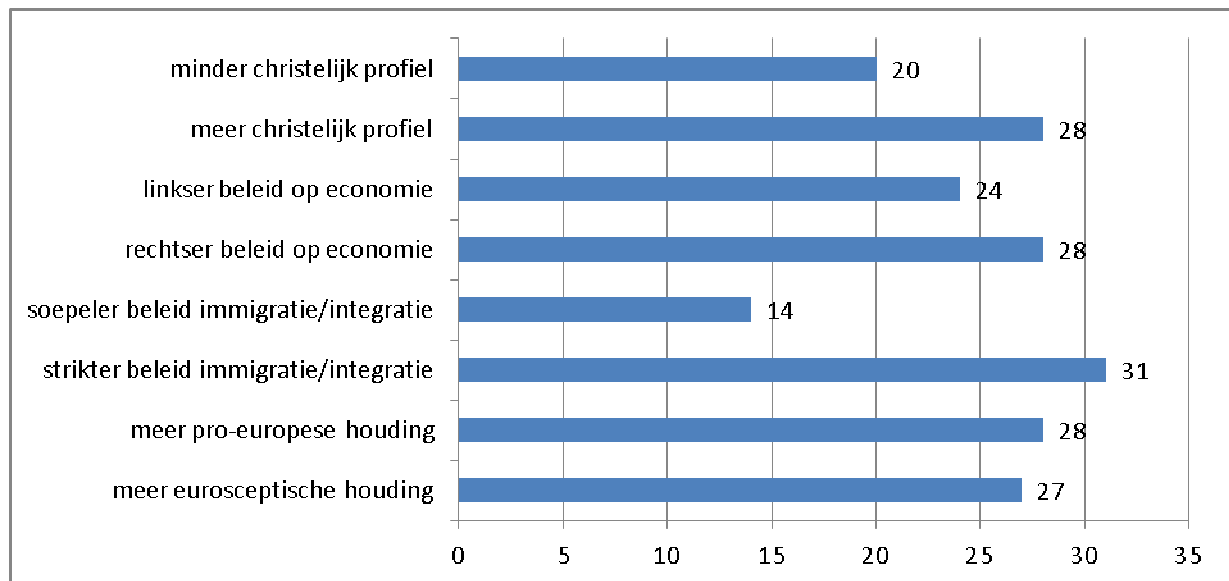
Afgelopen zaterdag (27 oktober jl.) hield het CDA een congres dat in het teken stond van de gehouden Tweede Kamerverkiezingen. De partij heeft net als bij de parlementsverkiezingen van 2010 een flink aantal zetels verloren (van 21 naar 13 zetels). In de kabinetten Balkenende en Rutte I had het CDA een duidelijk rechts profiel, gekenmerkt door de voorkeur voor een liberaal economisch beleid en een strikt integratie- en immigratiebeleid. De keuze van de partijtop voor deelname aan het kabinet Rutte I met gedoogsteun door de PVV heeft bij veel CDA-leden kwaad bloed gezet. In de laatste maanden van het vroegtijdig beëindigde kabinet Rutte I werd een nieuwe partijtop gekozen die in toenemende mate afstand heeft gedaan van een aantal CDA-standpunten, met name op het terrein van immigratie en integratie. De gevoelige verkiezingsnederlaag van afgelopen september is op dit moment voor het CDA aanleiding tot bezinning op de te volgen politieke koers

Dient het CDA zich meer of juist minder te richten op kiezers met een christelijke levensbeschouwing? En dient het CDA in de toekomst een meer linkse dan wel meer rechtse koers te volgen op economische onderwerpen en onderwerpen die te maken hebben met veiligheid en integratie? Is het verstandig om de toegenomen euro sceptische houding te bestendigen, of dient het CDA een meer pro-Europese houding aan te nemen, zoals kenmerkend voor de partij tot in de jaren negentig?

In de verkiezingsenquête van I&O Research (gehouden in oktober jl.) zijn respondenten die hebben aangegeven CDA te hebben gestemd of dit hebben overwogen, gevraagd in hoeverre zij de bovengenoemde eventuele koersveranderingen wenselijk vinden. Op geen van de onderzochte onderwerpen is er een duidelijke meerderheid voor een specifieke koerswijziging. Onder de aanhangers die een koerswijziging willen, is bij drie van de vier onderzochte onderwerpen wel een bepaalde gewenste richting dominant.

Steun van (potentiële) achterban voor mogelijke koerswijzigingen CDA

Bijna drie van de tien CDA-aanhangers (28%) wil dat de partij zich in de toekomst meer richt op christelijke kiezers. Een op de vijf (20%) wil juist dat het CDA zich minder op christenen gaat richten. Leeftijd speelt hierbij een rol. Een derde van de sympathisanten van 65 jaar en ouder (35%) voelt wat voor een meer christelijke koers. Bij jongere kiezers is dit aantal ongeveer een kwart.

Ruim een kwart van de (potentiële) achterban (28%) wil dat het CDA een meer rechtse koers gaat volgen, met meer ruimte voor een vrije markteconomie. Bijna een kwart (24%) vindt dat de partij een meer links economisch profiel dient te ontwikkelen, met aandacht voor verkleining van inkomensverschillen.

Drie van de tien CDA-sympathisanten (31%) is voorstander van een rechtser beleid op het terrein van immigratie en integratie (een strikter beleid). Een op de zeven (14%) heeft een voorkeur voor een soepeler beleid. Oudere sympathisanten zijn vaker voor een linksere koers dan jongere.

Op het onderwerp Europese eenwording zijn bij de (potentiële) CDA-achterban de meningen nagenoeg in evenwicht. Er zijn bijna net zoveel voorstanders van een meer pro-Europese houding (28%) als van een meer euro sceptische houding (27%). De houding tegenover de EU is gerelateerd aan leeftijd. Ruime een derde van de 65 plus-achterban (36%) is voor een meer pro-Europese houding. Dit aantal is aanmerkelijk minder bij jongere sympathisanten.

Bij drie van de vier onderzochte onderwerpen zijn er meer CDA-sympathisanten die een rechts/conservatievere koers willen dan voorstanders van een linksere koers. Aldus kunnen we verwachten dat het CDA bij een links/seculiere koerswijziging op korte termijn een groter deel van haar potentiële achterban zal verliezen dan het geval is bij een rechts/conservatieve koerswijziging.

Dr. Pieter van Wijnen